

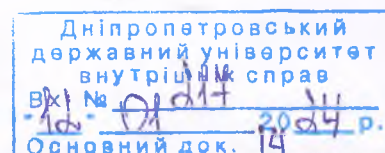
*До спеціалізованої вченої ради
Д 08.727.02 Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ*

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора,
Заслуженого юриста України Дрозд Валентини Георгіївни на дисертацію
Сисолятіна Валерія Вікторовича «Розслідування кримінальних
правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу», поданої
на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі
спеціальності 12.00.09 - кримінальний процес та криміналістика; судова
експертиза; оперативно-розшукова діяльність**

Актуальність теми дослідження. Автор наголошує, що світ невпинно розвивається, здійснюються нові наукові відкриття, дедалі запроваджуються процеси діджиталізації суспільства, створюються сучасні цифрові технології. Такі новації ефективно використовуються в економічній сфері, секторі державного управління, суспільстві та приватному житті. Формуються новітні поняття – криптовалюта, інтернет-банкінг, е-бізнес, «Qіwі-гаманець», MoneyGram, Perfect Money, е-комерція, blockchain) та ін. Цифрові процеси значно змінюють архітектуру фінансових, комерційних та сервісних операцій, що позитивно впливає на розвиток суспільства.

Крім того, здобувач досить вірно акцентує увагу на тому, що останнім часом більшість провідних компаній перейшли на діджиталізований формат співпраці, що дозволяє швидко здійснювати комерційні операції, укладати угоди та перераховувати гроші. Безумовно такими новаціями не могли не скористуватися представники кримінальних угруповань (хакери, фішери), які дедалі частіше роблять спроби швидко заволодіти коштами як пересічних громадян, так і підприємств, установ та організацій різних форм власності.



Виходячи з цього, на сьогодні перед правоохоронними органами, насамперед, підрозділами Національної поліції, постають нагальні питання створення діючих алгоритмів встановлення вказаних осіб, попередження їхніх неправомірних посягань та ефективного розслідування протиправних діянь.

В свою чергу, здійснене В. В. Сисолятиним опрацювання офіційної статистики стосовно стану розслідування кримінальних правопорушень засвідчив, що з використанням інтернет-банкінгу вчиняється значна їх кількість.

Теоретичне підґрунтя дисертаційного дослідження становлять наукові праці вчених-криміналістів, які опрацьовували проблематику методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, зокрема: В. Д. Берназа, В. К. Весельського, А. Ф. Волобуєва, В. Г. Дрозд, М. М. Єфімова, В. А. Журавля, В. О. Коновалової, В. С. Кузьмічова, Є. Д. Лук'янчикова, В. Л. Ортинського, І. В. Пирога, М. В. Салтевського, Р. Л. Степанюка, К. О. Чаплинського, Ю. М. Черноус, В. Ю. Шепітька та ін.

Серед сучасних наукових розробок автор виділяє дисертації О. Ю. Довженка за темою «Основи методики розслідування кіберзлочинів» (м. Харків, 2020 р.), С. В. Чучко за темою «Розслідування шахрайства при купівлі-продажу товарів через мережу Інтернет» (м. Дніпро, 2021 р.), А. Е. Жилін за темою «Теоретичні та праксеологічні засади методики розслідування шахрайства у сфері використання банківських електронних платежів» (м. Дніпро, 2023 р.), а також навчальний посібник Б. М. Головкіна, О. І. Деньковича, В. В. Луцика і Д. М. Цехана за темою «Кіберзлочинність та електронні докази» (м. Львів, 2022 р.). В той же час, здобувач зауважує, що на сьогодні відсутнє комплексне дослідження міжвидової методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, особливо в умовах запровадженого воєнного стану.

З огляду на зазначене, на нашу думку, В. В. Сисолятин робить правильний висновок, що визначені фактори у своїй сукупності сформували актуальність даної проблематики, її наукову, теоретичну і практичну

значущість, а також призвели до вибору теми дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам МОН України. Об'єктом дослідження є кримінальні процесуальні відносини, що виникають у діяльності правоохоронних органів під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу. Предмет дослідження – розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу (стор. 30 дис.).

Дисертацію виконано відповідно до положень Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації (розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1467-р), Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020), Стратегії воєнної безпеки України (Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021), Стратегії кібербезпеки України (Указ Президента України від 14.05.2021 № 447/2021), Національної економічної стратегії на період до 2030 року (постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179), Стратегії боротьби з організованою злочинністю (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 № 1126-р), Плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.03.2023 № 272-р), Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11.05.2023 № 273/2023), Порядку електронної інформаційної взаємодії Офісу Генерального прокурора та Міністерства внутрішніх справ України (спільний наказ Офісу Генерального прокурора та МВС України від 22.11.2021 № 371/846), тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки на 2022-2026 роки (наказ МОН України від 03.02.2022 № 109), тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11.06.2020 № 454),

Основних напрямів наукових досліджень Науково-дослідного інституту публічного права на 2020–2024 рр.

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Методологія та методика дослідження вибрані вірно. Як вбачається з відповідних положень дисертації, автор володіє методологією наукового аналізу складних проблем теорії і практики юридичної науки.

В процесі дослідження дисертант, для досягнення поставленої мети, з урахуванням об'єкта і предмета дослідження, використав у роботі загальнонаукові та спеціальні методи, які є засобами наукового пошуку. Їх застосування було обумовлено системним підходом, що дозволяє реалізувати докладний розгляд методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу.

Результати дисертаційного дослідження В. В. Сисолятіна є аргументованими та переконливими, вони отримані завдяки широкому використанню наукових джерел, емпіричного матеріалу та вмілому використанню різноманітних методів наукового дослідження.

Зокрема, **емпіричну основу дослідження** становлять згруповані відомості Єдиного звіту про вчинені кримінальні правопорушення Офісу Генерального прокурора України та Департаменту інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції за період 2018-2023 рр., а також результати узагальнення оперативної, слідчої та судової практики протягом 2015-2023 рр. Зокрема, опрацьовано матеріали 247 кримінальних проваджень за напрямом дослідження (Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Ужгородська, Харківська та Чернівецька області, м. Київ), а також проаналізовано зведені результати опитувань 151 працівника прокуратури, 316 слідчих, 376 працівників оперативних підрозділів та 84 працівників експертних установ МВС України. Під час дослідження використано власний досвід роботи в правоохоронних органах України.

Мета дисертаційного дослідження виявляється у розв'язанні конкретного наукового завдання з розробки теоретичних засад методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу. Для виконання окресленої мети поставлено та, як показало ґрунтовне вивчення дисертаційного дослідження, вирішено низку завдань (стор. 29-30 дис.).

В цілому, **достовірність й обґрунтованість наукових положень та висновків**, сформульованих у дисертації, забезпечується вдалою і продуманою структурою наукової розробки, логікою викладення матеріалу, потужним масивом емпіричної та джерельної бази.

Структура дисертації є логічно побудованою та ґрунтується на комплексному підході до вирішення проблем розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу.

Висновки до розділів та загальні висновки дисертації відповідають сутності розглянутих питань і відзначаються чіткістю викладених думок.

Крім того, дисертант, вміло поєднавши наукову і практичну діяльність, ґрунтовно проаналізував теоретичний, практичний і законодавчий матеріал та сформулював на цій основі виважені й слушні висновки, які є вагомим внеском у теорію української криміналістичної та кримінально-процесуальної науки.

Таким чином, сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають належний рівень обґрунтованості та достовірності.

Достовірність і новизна наукових положень, висновків та рекомендацій. Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці комплексним монографічним дослідженням основ методики розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, в якому сформульовано низку наукових положень і практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України, що вирізняються науковою

новизною та мають важливе теоретичне і практичне значення.

У результаті проведеного дослідження дисертантом сформульовано та обґрунтовано низку висновків й рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності діяльності відповідних органів, що характеризуються науковою новизною й мають важливе теоретичне та практичне значення.

Вивчення змісту дисертаційного дослідження дозволяє зробити висновок про наявність елементів наукової новизни. Найбільш важливими теоретичними положеннями, на нашу думку, є наступні.

Зокрема, запропоновано криміналістичну класифікацію визначеної категорії протиправних діянь, зокрема: а) кримінальні правопорушення, пов'язані із використанням інтернет-банкінгу, у сфері власності; б) кримінальні правопорушення, пов'язані із використанням інтернет-банкінгу, у сфері господарської діяльності; в) кримінальні правопорушення, пов'язані із використанням інтернет-банкінгу, у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем і комп'ютерних мереж та мереж електрозв'язку.

Також сформовано структуру окремої міжвидової методики кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, в якій виокремлено наступні елементи: 1) криміналістична класифікація протиправних діянь; 2) криміналістична характеристика; 3) аналіз початкової інформації щодо вчиненого діяння; 4) обставини, що підлягають встановленню; 5) типові слідчі ситуації та відповідний їм алгоритм дій уповноважених осіб; 6) профілактична діяльність уповноважених осіб зі встановлення причин й умов, що сприяли учиненню кримінальних правопорушень; 7) взаємодія підрозділів правоохоронних органів та інших структур у кримінальному провадженні; 8) початковий етап розслідування; 9) подальший етап розслідування; 10) особливості використання спеціальних знань.

Автором запропоновано систему запобіжних заходів, котрі необхідно здійснювати уповноваженим особам правоохоронних органів при

розслідуванні досліджуваної категорії протиправних діянь, зокрема: 1) застосування протоколів безпеки, зокрема, використання криптографічних функцій, а також системи аутентифікації користувачів шляхом перевірки правильності внесених даних і запобігання заміни особи; 2) застосування технологій фіксації транзакцій, для прикладу, блокчейн, що допускають фіксувати всю інформацію; 3) повідомлення громадян через ЗМІ, соціальні мережі та месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) про факти скоєння кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу (фішинг, кардинг); 4) встановлення осіб, які мають нахили до антисуспільної поведінки в інформаційній сфері та постановка їх на відповідні обліки у підрозділах правоохоронних органів (зокрема, кіберполіції).

Надано перелік тактичних завдань, які повинні вирішуватись працівниками правоохоронних органів у кримінальних провадженнях досліджуваної категорії, а також розроблено комплекси дій для їх вирішення в рамках реалізації початкового та подальшого етапів розслідування.

Справляє позитивне враження й сукупність криміналістичних версій, які можна висувати на початковому етапі розслідування, як-от: 1) кримінальне правопорушення, пов'язане з використанням інтернет-банкінгу, вчинене з метою отримання матеріальної вигоди «хакером»; 2) протиправне діяння вчинене з метою отримання матеріальної вигоди співробітником певної установи, яка володіє навичками роботи з комп'ютерною технікою; 3) протиправне діяння вчинено з метою заволодіння інформацією з обмеженим доступом особою (особами), що має вільний доступ до визначеної комп'ютерної техніки; 4) протиправне діяння вчинено з метою заволодіння інформацією з обмеженим доступом особою (особами), що не має вільного доступу до визначеної комп'ютерної техніки; 5) протиправне діяння вчинено з метою порушення алгоритму обробки даних, знищення або пошкодження комп'ютерних програм і баз даних, а так само їхніх носіїв.

Важливе значення мають і пропозиції відносно застосування спеціальних знань у формі залучення спеціалістів відповідного профілю при їх

безпосередній участі у процесуальних діях, зокрема: огляду комп'ютерної техніки – спеціаліст в галузі комп'ютерних технологій для ефективного виявлення та вилучення слідів правопорушення; допиту потерпілого – спеціаліста-фоноскопіста для роботи з голосовими даними (запис розмови потерпілого та правопорушника), які є в матеріалах кримінального провадження, а також подальшого призначення та проведення відповідних експертиз; обшуку – спеціаліст в галузі комп'ютерних технологій для ефективного вилучення електронно-обчислювальної техніки та носіїв інформації шляхом якісного подолання систем захисту, роботи з пристроями електроживлення, а також правильного зняття цифрових даних.

Дисертант напрацював самостійні наукові узагальнення та висновки, які виносить на захист. Разом із збагаченням теорії криміналістики та кримінального процесу вони мають суттєве практичне значення.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені й аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки та практичні рекомендації впроваджені та використовуються у: науковій діяльності – під час реалізації наукових досліджень, спрямованих на розробку й удосконалення основ методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень у сфері власності й господарської діяльності, а також у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку (акти впровадження Харківського національного університету внутрішніх справ від 06.04.2023 р., Національної академії внутрішніх справ від 23.05.2023 р.); освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Організація розслідування кримінальних правопорушень», «Криміналістика», «Кримінальний процес», «Тактичні особливості проведення слідчих (розшукових) дій», «Оперативно-розшукова діяльність», а також підготовці підручників, навчальних посібників, проведення практичних занять з кримінального процесу та криміналістики (акти впровадження ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» від 25.05.2023 р.); – законотворчій

діяльності – для покращення нормативно-правового забезпечення профілактики кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, зокрема, в результаті наукового дослідження викладено низку пропозицій стосовно внесення змін і доповнень до діючих Кримінального процесуального кодексу України та Кримінального кодексу України; правозастосовній діяльності – для вдосконалення діяльності органів прокуратури, досудового розслідування, оперативних та експертних підрозділів Національної поліції (акти впровадження Дніпропетровського НДЕКЦ МВС від 19.05.2023 р.).

Дотримання академічної доброчесності. Дисертаційне дослідження Сисолятіна Валерія Вікторовича на тему «Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» включає результати власних досліджень здобувача. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело, що свідчить про відсутність порушення академічної доброчесності.

Автореферат за своїм змістом відповідає основним положенням роботи та повністю відображає зміст, основні положення, висновки та пропозиції, які сформульовані у дисертаційному дослідженні.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та в опублікованих працях. Основні положення та результати дисертації відображено у десяти наукових публікаціях, з яких п'ять статей – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна – у закордонному юридичному виданні, чотири – у збірниках тез наукових доповідей, оприлюднених на міжнародних науково-практичних конференціях.

У першому розділі «Теоретичні засади побудови криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» акцентовано увагу на «цифровізації» суспільства. Доведено, що на сьогодні термін «цифровізація» вживають у значно широкому розумінні, у тому числі і як «цифрову революцію» в

економіці, суспільстві та приватному житті.

Також дисертант зазначив, що на початку 2000-х років законодавці у більшості країн Європейського Союзу дійшли висновків про необхідність виокремлення конкретних протиправних діянь, які можуть вчинюватися з використанням комп'ютерних систем (технологій). Вказані положення було закріплено у низці міжнародних нормативно-правових актів, серед яких необхідно виокремити Конвенцію про кіберзлочинність та Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи. Аналіз Кримінального кодексу України та ряду інших нормативно-правових актів дозволив зробити висновок, що заходи, визначені як Конвенцією, так і Додатковим протоколом до неї, майже повністю імплементовані у правове поле нашої держави.

Окрім того, автором було сформовано структуру окремої міжвидової методики кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу. Надано теоретичні концепції стосовно інформативного наповнення криміналістичної характеристики визначеної категорії протиправних діянь, в якій почергово охарактеризовано такі її складові як: спосіб учинення кримінального правопорушення, обстановка правопорушення, слідова картина протиправного діяння, особа правопорушника та особа потерпілого.

У другому розділі «**Організаційні основи розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу**» з'ясовано, що первинна інформація, яка була підставою для внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за фактом учинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, надавалася до підрозділів правоохоронних органів наступним чином: а) заяви, листи та повідомлення від громадян, які є потерпілими від досліджуваних протиправних діянь – 77 %; б) заяви, листи й повідомлення від громадян, які отримали інформацію про вчинене

протиправне діяння або стали його свідками – 9%; в) повідомлення працівників установ, підприємств та організацій – 3%; г) матеріали досудового розслідування, виділені з інших кримінальних проваджень – 6%; д) матеріали, отримані під час проведення НСРД та розшукових заходів – 5%.

Запропоновано окремі аспекти аналізу початкової інформації та на їх основі прийняття обґрунтованого висновку щодо початку досудового розслідування. Виокремлено систему обставин, які підлягають встановленню під час розслідування досліджуваної категорії кримінальних правопорушень.

Сформовано систему типових слідчих ситуацій під час розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу. Надано перелік тактичних завдань, які повинні вирішуватись працівниками правоохоронних органів у кримінальних провадженнях досліджуваної категорії, а також розроблено комплекси дій щодо їх вирішення в рамках реалізації початкового та подальшого етапів розслідування. Визначено сукупність криміналістичних версій, які можна висувати на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу.

У третьому розділі «Тактика проведення процесуальних дій при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» охарактеризовано принципи інформаційного забезпечення проведення слідчих (розшукових) дій початкового та подальшого етапів розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, в розрізі інформаційного забезпечення допиту підозрюваних, свідків та потерпілих.

Крім того, автор визначив особливості організації і тактики проведення слідчих (розшукових) дій для вилучення інформації з матеріальних та особистісних джерел з урахуванням завдань, що потребують вирішення під час їх підготовки та проведення, а також проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій.

Надано пропозиції відносно застосування спеціальних знань у формі

залучення спеціалістів відповідного профілю при їх безпосередній участі у процесуальних діях.

В цілому, дисертаційне дослідження В. В. Сисолятіна відрізняється аргументованістю та достатньою обґрунтованістю запропонованих висновків. Здобувач використав достатньо широкий спектр літературних джерел. Висновки й пропозиції науково обґрунтовані і підтверджені належними інформаційними даними.

Все це дозволяє позитивно оцінити рецензовану наукову працю, відзначити її новизну, самостійність виконання, належний теоретичний рівень.

Разом із тим, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження В. В. Сисолятіна, слід відзначити в ній й деякі спірні, дискусійні положення, які можуть стати підґрунтям для обговорення під час захисту:

1. У підрозділі 1.3 «Характеристика окремих елементів криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» почергово характеризуються окремі елементи криміналістичної характеристики (стор. 69-93 дис.). У той же час, під час прилюдного захисту хотілося б почути більш докладну аргументацію виокремлення в її структурі такої складової як слідова картина.

2. Опрацьована у розділі 2 «Організаційні основи розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» (стор. 98-127 дис.) певна специфіка кримінальних проваджень визначеної категорії все ж таки залишила окремі прогалини, які ми вважаємо за необхідне уточнити. Зокрема, нам цікава позиція В. В. Сисолятіна з приводу використання тактичних операцій як засобу забезпечення розслідування досліджуваних протиправних діянь.

3. Автор у підрозділі 3.1 «Початковий етап розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» вирізняв криміналістичні версії, що висуваються на початковому етапі розслідування. З огляду на проведене дослідження, В. В. Сисолятін надав їх перелік (стор. 132-133). Вважаємо за потрібне вказати дисертанту на потребу більш докладного

формулювання алгоритмів дій уповноважених осіб не тільки стосовно типових слідчих ситуацій, а також відповідно до визначених криміналістичних версій, що може стати подальшим напрямом дослідження.

4. На наш погляд, в ході проведення дослідження дисертанту необхідно було більш детально проаналізувати зарубіжний досвід в кримінальних провадженнях вказаної категорії. Адже окремі питання розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу, опрацьовувались науковцями та практиками провідних країн світу (США, Великобританія, Франція, Німеччина).

Проте висловлені зауваження мають виключно рекомендаційний характер, не впливають на загалом позитивну оцінку роботи та істотно не зменшують її теоретичного та практичного рівня. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретико-прикладні висновки дисертації забезпечують розвиток теорії кримінального процесу, науки криміналістики та вдосконалюють практику кримінальних проваджень досліджуваної категорії, а також виступають підґрунтям для проведення подальших наукових досліджень з цієї проблематики.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому, оформлення. Дисертація Сисолятіна Валерія Вікторовича на тему «Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що у сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, яке має істотне значення для криміналістики, кримінального процесу та практичної діяльності відповідних органів, а саме вирішують проблеми кримінально-процесуальної регламентації і особливостей розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу. Дисертація є самостійною роботою, пройшла належну апробацію, її зміст цілком відповідає заявленій дисертантом науковій спеціальності. Оформлення дисертації та автореферату відповідає встановленим МОН України вимогам.

Викладене дозволяє зробити загальний висновок про те, що дисертаційне дослідження «Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із використанням інтернет-банкінгу» є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, вирішує важливе наукове завдання, є актуальним, завершеним, таким, що має теоретичну і практичну значущість та відрізняється науковою новизною. Таким чином, дисертаційне дослідження відповідає вимогам, сформульованим у «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а його автор – **Сисолятин Валерій Вікторович**, при успішному захисті, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність.

Офіційний опонент:

**Головний спеціаліст
консультативно-контрольного відділу
Департаменту забезпечення діяльності
Голови Національної поліції України,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України**

Валентина ДРОЗД



*Підпис
Дрозд В.Г.
Заслужений юрист
Департаменту забезпечення діяльності
Голови Національної поліції України
В.Г. Дрозд*